

Bildande av naturreservatet Ainavarto i Gällivare kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar Länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, Bilaga 1, ska utgöra naturreservatet Ainavarto.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (Bilaga 4).

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara ett större område med urskog, naturskog och orörda våtmarker. Syftet är också att bevara skogarnas, våtmarkernas och andra naturtypers orördhet, naturliga hydrologi och biologiska mångfald och de ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är även att motverka fragmentering av ett stort sammanhängande naturområde av ursprunglig karaktär. De delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas mot ett naturligt tillstånd. För att främja biologisk mångfald ger naturreservatet även förutsättningar för slätter av hävdgynnade våtmarker. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv i orörd natur.

Datum
2020-06-04

Diarienummer
511-9991-
2018

NVR ID
2044076

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Hela området lämnas för fri utveckling.
- Vid behov återställa områdets naturliga hydrologi genom att till exempel lägga igen diken eller åtgärda vandringshinder.
- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort, i de fall det är möjligt.
- Naturliga störningar som till exempel översvämningar och stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder kan dock släckas vid behov.
- Möjlighet ges att tillåta slåtter med manuella metoder på hävdgynnade våtmarker.
- Fällning av träd undviks vid alla typer av åtgärder, förutom vid avveckling av främmande trädslag.
- Alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Skälen för bildandet av reservatet samt dess prioriterade bevarandevärden är den urskogsartade skogen med dess biologiska mångfald samt de intakta våtmarkerna av hög naturvärdesklass. Ainavarto är ett stort, sammanhängande urskogs- och våtmarksområde med ursprunglig natur. Skogsavverkning, dikning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Ainavarto
Kommun:	Gällivare
Lägesbeskrivning:	ca 40 km SÖ om centrala Gällivare
Area:	ca 1487 ha
Berörda fastigheter:	Högmyren 3:1, Sveaskog Storlandet 5:1, Sveaskog Leipipir 1:1, Sveaskog Kilvo 6:2, Naturvårdsverket Kilvo 6:3, Privat markägare
Natura 2000:	SE0820430 Torne- Kalix älvsystem SE0820431 Råneälven

Datum
2020-06-04

Diarienummer
511-9991-
2018

NVR ID
2044076

Sameby: Gällivare
Förvaltare: Länsstyrelsen
Omfattning: Fastigheten Purnu 3:3 omfattas ej av reservatsföreskrifterna.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar. Skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar.
2. På annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t ex genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, dikesrensa, schakta, eller dumpa, med undantag för slätter enligt A 14.
3. Uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk, med undantag för älgstorn enligt A 12 samt hässjor enligt A 13.
4. Anlägga väg eller led.
5. Anlägga ledning i luft, mark eller vatten.
6. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, muddring, avledande av vatten eller anläggande av vandringshinder.
7. Plantera in växt-, djur-, eller svampart.
8. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk, växtnäringsämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen.
9. Framföra motordrivna fordon utanför befintliga vägar. Vägarnas sträckning framgår av Bilaga 1.
10. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älgstorn.
13. Uppföra hässjor.
14. Utföra slätter med manuella metoder på hävdgynnade våtmarker. Skörd ska tas ur reservatet eller hässjas.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.

Datum
2020-06-04

Diarienummer
511-9991-
2018

NVR ID
2044076

2. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för underhåll av befintliga vägar, exempelvis snöröjning, flytt av träd som fallit över vägarna eller andra åtgärder för att bibehålla vägnas nuvarande standard. Innan större underhållsåtgärder ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB. Exempel på sådana åtgärder är byte av vägtrummor och rensning av vägdiken. Vägarnas sträckning framgår av Bilaga 1.
3. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader, stigar, leder, kraftledningar eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder, exempelvis trädsäkring, ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB. Breddning av ledningsgator omfattas inte av undantaget.
4. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
5. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas. Särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer.
6. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga leder användas. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av reservatet.
2. Uppsättning och underhåll av informationsskylt.
3. Uppsättning och underhåll av tillfällig informationsskylt i samband med skötselåtgärd.
4. Borttagande av främmande arter, exempelvis contortatall.
5. Utförande av återställningsåtgärder rörande vattenkvalitet, hydrologi och bottenmiljöer som exempelvis utrivning av damm eller igenläggning av diken.
6. Genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Samla in vedsvampar, mossor eller lavar.
3. Skada vegetationen i övrigt genom att t ex gräva upp växter.
4. Fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.

Datum
2020-06-04

Diarienummer
511-9991-
2018

NVR ID
2044076

5. Samla in ryggradslösa djur.
6. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
7. Skräpa ner.
8. Framföra motordrivna fordon utanför befintliga vägar. Vägarnas sträckning framgår av Bilaga 1.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
3. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga leder användas. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.
4. I reservatet är det utan hinder av föreskriften C4 tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
5. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

Redogörelse för ärendet

De höga naturvärdena inom naturreservatet Ainavarto uppmärksammades i samband med en inventering av skyddsvärda statliga skogar som Länsstyrelsen och Naturvårdsverket genomförde under åren 2003-2005. Inventeringen gjordes på uppdrag av regeringen och redovisades i Naturvårdsverkets rapporter 5339, 5344, 5345 och 5473. För Norrbottens län redovisades totalt 432 områden som skyddsvärda.

Under 2004-2005 genomfördes ett fördjupat samråd mellan Naturvårdsverket, länsstyrelserna i Norrbottens och Västerbottens län samt Sveaskog för samtliga områden på bolagets marker i de aktuella länen. Samrådet med Sveaskog resulterade i en överenskommelse för merparten av områdena, där ansvaret för det långsiktiga bevarandet fördelades mellan myndigheterna och bolaget. För Norrbottens del framgår områdenas fördelning mellan formellt skydd som *naturreservat* respektive frivilligt skydd som *ekopark* eller *större hänsynsområde* av Naturvårdsverkets rapport 5498 (2005).

I juni 2008 träffade Naturvårdsverket och Sveaskog AB en överenskommelse som innebar att alla områden som redovisats som planerade naturreservat i ovanstående rapport fick skyddas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning av Sveaskog. Länsstyrelsen har därefter genomfört naturreservatsbildning för merparten av de 168 områden som omfattades av överenskommelsen i Norrbottens län.

Datum
2020-06-04

Diarienummer
511-9991-
2018

NVR ID
2044076

Under förhandlingarna med Sveaskog 2005 kunde samrådet dock inte slutföras för alla områden som redovisats i inventeringsrapporterna. Ett av dessa områden var Ainavarto. Den främsta anledningen till att samrådet inte kunde slutföras var att det vid förhandlingarna fanns olika tolkningar om miljömålet Storslagen fjällmiljö även kunde omfatta skogsmiljöer. I miljömålspropositionen (2004:05/150) klargjorde regeringen att delmål 3 om långsiktigt skydd av områden i fjällen även kan omfatta skogsmiljöer med höga natur- och/eller kulturmiljövärden. Detta klarläggande kom dock sent i processen, vilket innebar det inte fanns tid att arbeta in områdena i överenskommelsen inom den tidsram som var satt för regeringsuppdraget.

Som en följd av detta lades hela eller delar av områden åt sidan för vidare utredning och samråd. Dessa områden redovisas i Naturvårdsverkets rapport som kategori 3/4 - *ej färdigutredda områden*. Bland dessa områden fanns många av de största och allra mest värdefulla urskogsobjekten som identifierats på Sveaskogs mark och i överenskommelsen sattes målet att samrådet kring områdena skulle slutföras senast under 2008. Ainavarto var ett av de områden som redovisades som *ej färdigutredda*.

I de följande samråden visade det sig vara svårt för parterna att enas kring ramar och förutsättningar kring arbetet, både vad gäller val av skyddsform, ersättning samt redovisning. Detta ledde till slut till att Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Norrbotten under 2014 överlämnade en hemställan till regeringen, med förslag på hur områdena skulle hanteras. Förslaget framgår av Naturvårdsverkets rapport 6577 (2013). Under hösten 2015 togs förhandlingsarbetet upp igen och i april 2016 undertecknades en överenskommelse mellan Naturvårdsverket och Sveaskog. Överenskommelsen innebär att naturreservat nu kan bildas i enlighet med det förslag som redovisas i Naturvårdsverkets rapport 6577. Ainavarto utgör ett av de områden som därmed blev klart för reservatsbildning.

Inom reservatet ligger även ett antal mindre våtmarker, så kallade ströängar, som hör till tre privatägda fastigheter som har olika fastighetsägare. Den första fastighetsägaren har ersatts genom att Naturvårdsverket köpt ströängen. För den andra fastigheten har en överenskommelse om reservatsbildning utan ekonomisk ersättning träffats med fastighetsägaren då reservatsbeslutet inte innebär något intrång i pågående markanvändning på ströängen. För den tredje fastigheten kunde ingen överenskommelse träffas med fastighetsägaren och fastigheten omfattas därför inte av reservatsföreskrifterna.

Ärendet har remitterats till Skogsstyrelsen, Försvarsmakten, Sveriges geologiska undersökningar (SGU), Sametinget och Energimyndigheten. Skogsstyrelsen har inte kommit in med något svar. Försvarsmakten meddelar att de inte har något att erinra i ärendet. SGU meddelar att de avstår från att yttra sig.

Sametinget skriver i sitt yttrande att bevarandet och förvaltandet av natur och kultur där markerna förvaltas och nyttjas med långsiktighet ingår i Sametingets målsättning att leva i ett livskraftigt Sápmi och nya reservatsbildningar anses därför, som regel, vara positivt. Ett naturreservatsbildande får dock inte inskränka eller hindra utvecklingen av den samiska markanvändningen och den samiska kulturen inom det aktuella området. Studier visar att betande renar gynnar den biologiska mångfalden och bidrar således till

Datum
2020-06-04

Diarienummer
511-9991-
2018

NVR ID
2044076

naturreservatets syfte. Sametinget noterar också att föreskrifterna för naturreservatet inte hindrar samisk markanvändning och att renskötselrätten gäller fullt ut. Detta omfattar även jakt. De poängterar att renskötseln och andra samiska näringar måste i fortsättningen kunna bedrivas inom naturreservatet.

De skriver att området där det föreslagna naturreservatet är beläget utgör kärnområde av riksintresse för rennäringen. Detta innebär att området ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Inte bara markerna i sig ska skyddas utan även de funktionella samband som flyttleder och sammanhängande områden som är nödvändiga för renarnas fria strövning. Sametinget anser att ett naturreservatsbildande är förenligt med renskötseln och andra samiska intressen så länge de respekteras och visas hänsyn i fortsatt förvaltning.

Stora delar av fjäll- och skogsområdet är bristfälligt, eller inte alls, inventerat med fokus på samiska kulturlämningar. De skriver därför att det är därför positivt att Länsstyrelsen lyft fram den renvall som finns i det aktuella området. De konstaterar att det samiska kulturarvet utgås från en helhet där renskötsel är en del. Landskapet har en historia och speglar alla aspekter av samernas livsmiljö. Samerna har en känslomässig anknytning till landskapet och det samiska kulturarvet består inte bara av fysiska lämningar. Minst lika viktigt är det så kallade immateriella kulturarvet, allt det som inte lämnar några synliga spår efter sig. Även dessa aspekter av samisk kultur bör beaktas inför ett beslut om naturreservatsbildande.

Informationsbroschyrer och skyltar kan vara ett sätt att synliggöra, och även skydda, samiska miljöer och den samiska markanvändningen som finns i reservatet. Eventuella skyltar med information om reservatet bör göras med samiskt formspråk och i samarbete med samebyar/sameföreningar. Sametinget poängterar att innan Länsstyrelsen fattar beslut om naturreservatet är det viktigt att berörda samers inställning inhämtas och beaktas. De konstaterar att under de förutsättningar som nämnts ovan har Sametinget inget att erinra mot länsstyrelsens beslut.

Energimyndigheten skriver i sitt yttrande att de avstyrker den del av det föreslagna området som överlappar med det berörda området av riksintresse för vindbruk.

Myndigheten konstaterar att det föreslagna naturreservatet överlappar ett område som är utpekad som riksintresse för vindbruk och att det föreslagna naturreservatet sker till 17 procent inom det berörda området för vindbruk samt utgör 20 procent av riksintressets totala yta. I enlighet med miljöbalken 3 kap. 8 §, i syfte att skydda det aktuella området av riksintresse för vindbruk mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller nyttjandet av det avstyrker Energimyndigheten den del av det föreslagna naturreservatet som överlappar det berörda området av riksintresse för vindbruk. Slutligen poängterar Energimyndigheten i sitt yttrande att deras ställningstagande angående överlapp mellan planerade naturreservat och befintliga riksintresseområden för vindbruk är principiellt, och bedöms likvärdigt nationellt på en övergripande nivå.

Privata markägare, Sveaskog AB, Teliasonera networks AB samt Gällivare sameby har förelagts att yttra sig över förslaget. Samtliga har tagit del av förslaget till beslut. Av dessa är det endast Gällivare sameby som har inkommit med ett yttrande. De meddelar att de inte har något att erinra mot beslutet om det inte påverkar renskötselrätten. Vidare önskar samebyn att skotertrafiken begränsas till markerade skoterleder inom reservatet.

Datum
2020-06-04

Diarienummer
511-9991-
2018

NVR ID
2044076

Samråd med Gällivare kommun har föregått beslutet. De meddelar i sitt yttrande att de inte har något att erinra mot det föreslagna beslutet.

Samråd med Naturvårdsverket och Havs och vattenmyndigheten har genomförts som tillstyrker förslaget.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Området utgör en från naturvårdssynpunkt mycket värdefull urskogsmiljö med låg påverkansgrad som hyser en stor mångfald av växter och djur knutna till ur- och naturskogsmiljöer. Reservatet innehåller även stora arealer intakta våtmarker av högsta naturvärdesklass samt har höga limniska bevarandevärden genom de två bäckar som är en del av Råneälven respektive Torne- Kalix älvsystem. Bäckarna omfattas av EU:s Natura 2000-nätverk för skyddade områden och är av Naturvårdsverket utpekade som särskilt värdefulla vatten. Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden samt dess opåverkade och ostörda karaktär förstörs. De höga naturvärden som finns i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av flera miljö kvalitetsmål, bland annat *Levande skogar*, *Myllrande våtmarker* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Enligt Gällivare kommuns översiktsplan (antagen 2014-11-17) ingår området inte i ett av de områden som av kommunen är utpekade som lämpliga för vindkraftsetableringar. Bildandet av reservatet överensstämmer således med kommunens översiktsplan.

Reservatet ingår i ett område som är utpekad som riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap miljöbalken. Enligt 3 kap 9 § MB ska mark- och vattenområden som är av betydelse för totalförsvaret så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt försvårar tillkomsten eller utnyttjandet av totalförsvarets anläggningar, vilket innebär att reservatsbildningen är förenlig med riksintresset.

Hela naturreservatet utgör även kärnområde för rennäringen och ingår i ett område utpekad som riksintresse för rennäringen enligt 3 kap. miljöbalken. Länsstyrelsen konstaterar att föreskrifterna för naturreservatet inte hindrar samisk markanvändning och att renskötselrätten gäller fullt ut i reservatet, även jakt. Länsstyrelsen bedömer därför att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt försvårar för rennäringen i området, vilket innebär att reservatsbildningen är förenlig med det aktuella riksintresset. Länsstyrelsen bedömer att vid tiden för beslutet är skoterkörning på väl snötäckt mark i området inte något som strider mot syftet för reservatet Ainavarto, och därmed inget som regleras inom ramen för bildandet av naturreservatet.

Naturreservatets norra del, området runt berget Ainavarto, ingår i ett område som är utpekad som riksintresse för vindbruk enligt 3 kap. miljöbalken. De delar av området som berörs av riksintresse för vindbruk ägs av Sveaskog AB. Enligt en överenskommelse som träffats mellan Sveaskog och Naturvårdsverket framgår att området ska inrättas som naturreservat i syfte att långsiktigt säkerställa skyddet av den del av Sveaskogs naturvårdsatsning som utgör blivande naturreservat, bidra till genomförandet av miljökvalitetsmålen levande skogar och storslagen fjällmiljö samt underlätta och rationalisera Naturvårdsverkets och Länsstyrelsernas arbete med att ge nationellt prioriterade naturskogar permanent, lagfäst skydd som naturreservat. Länsstyrelsen konstaterar utifrån denna överenskommelse att fastighetsägarens avsikt var att ett naturreservat skulle bildas.

Enligt 3 kap 1 § MB ska mark- och vattenområden användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde skall ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning. Enligt 3 kap 2 § MB ska stora mark- och vattenområden som är obetydligt påverkade av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påverka områdena och dess karaktär. Enligt 3 kap 8 § MB ska dock mark- och vattenområden som är av riksintresse för bland annat anläggningar för energiproduktion skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Länsstyrelsen konstaterar att området håller höga naturvärden och har en låg eller ingen påverkan från exploatering. Länsstyrelsen konstaterar även att Energimyndighetens principiella yttrande är av sån generell karaktär att det gör det svårt att avgöra riksintressets betydelse på den enskilda platsen vad gäller energiförsörjning genom vindbruk. Länsstyrelsen gör utifrån vad som framkommit i ärendet bedömningen att en del av reservatsområdet visserligen är placerad inom riksintresset för energiproduktion men att platsen inte bedöms aktuell för vindkraftsutbyggnad. Detta då, enligt vad som framkommer i överenskommelsen mellan markägaren Sveaskog och Naturvårdsverket samt i yttrandet från kommunen, varken markägaren eller kommunen har för avsikt att etablera vindkraft inom området. Området som är aktuellt för naturreservatet utgör en begränsad del av riksintresset för energiproduktion. Enligt Energimyndigheten utgör detta 20 % av aktuellt riksintresse. Den sammantagna påverkan på riksintresset bedöms därför inte vara av den omfattningen att bildandet av ett naturreservat är en åtgärd som påtagligt försvårar tillkomsten av anläggningar för energiproduktion på riksintresset i stort.

I enlighet med 7 kap 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen. Länsstyrelsen har utifrån vad som framkommer i överenskommelsen mellan Sveaskog och Naturvårdsverket gjort bedömningen att något enskilt intresse för att exploatera området inte föreligger. Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området, samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets

syfte. Berörda markägare har ersatts för det intrång i pågående markanvändning som reservatsbeslutet innebär.

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet innan beslut om föreskrifter så tidigt som möjligt utreda föreskrifternas kostnadsmässiga och övriga konsekvenser. Enligt samma förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. Länsstyrelsen bedömer att föreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Föreskrifternas konsekvenser för allmänheten eller i övrigt bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning inte behöver upprättas.

Beskrivning av området

Area: ca 1487 ha

Naturtyper: Skogsmark ca 772 ha, varav produktiv skog ca 693 ha
Våtmark ca 715 ha

Urskogsområdet Ainavarto ligger 10 km nordost om Nattavaara by i Gällivare kommun och utgörs i nordost av berget Ainavarto, 525 meter över havet, och i nordväst av berget Artuvaara, 497 meter över havet. I väster och söder flackar marken ut och övergår i ett mosaikartat myr- och skogslandskap.

I den norra halvan av reservatet, på bergens sydsluttningar, domineras skogen av flerskiktad, urskogsartad barrblandskog där tallb eklädda åsar bryter av med blötare partier med gamla granar. De skogsb eklädda myrholmarna täcks av gammal granskog med inslag av enstaka gamla, grova tallöverståndare. Generellt domineras skogen här av gran men man hittar regelbundet grova och frodvuxna tallar, framförallt i den nordvästra delen. Den södra halvan av reservatet består främst av våtmark med skogsholmar som domineras av gammal granurskog. Överlag har träden i reservatet imponerande åldrar. Vissa tallar har en ålder på minst 350 år och även granarna uppvisar höga åldrar, en gran har åldersbestämts till 267 år. I reservatet finner flertalet rödlistade arter sin hemvist. Bland annat tajgaskinn, rosenticka, ullticka, harticka, rynkskinn och knottrig blåslav finns här.

På det flacka skogsberget Naularova finns ett brandpräglat område med cirka 200-årig talldominerad skog med inslag av gran och löv som vuxit upp efter senaste branden. Tallarna är ofta kvistiga och förhållandevis storvuxna. Området har få avverkningsspår men de enstaka stubbar som finns är rester från förra sekelskiftet då grova, gamla tallar som överlevt branden plockhöggs. Här finns allmänt till rikligt med rötlågor av gran och vindfällan från senaste branden samt gott om hänglav i de gamla träden.

Stora delar av Ainavarto innefattar genuin urskog i sen succession, skog som saknar spår av mänsklig påverkan. Den senaste branden uppstod för mer än 200 år sedan. I övrigt består den påverkan man hittar mestadels av enstaka grova, dimensionsavverkade stubbar och viss plockhuggning i sparsam frekvens. I centrala Ainavarto finns ett område som har något större påverkansgrad. Området har plockhuggits efter

tallöverståndare men har fortfarande kvar ett skikt med gamla granar som bevarat den långa skogliga kontinuiteten och höjer naturvärdena.

Bitvis är mängden död ved mycket hög, framförallt i de nordvästra och de nordöstra delarna ligger lågorna bitvis som plockepinn i den gamla urskogen. Det finns även åtskilliga grova silverfurar i stora delar av området. Andelen löv är bitvis påtaglig och man stöter ofta på stora gamla björkar och sälgar i området. På några av sälgarna kan man hitta den sällsynta och väldoftande dofttickan.

Reservatet har också höga limniska värden. De två bäckarna som rinner i reservatet, Talhaanjoki och Kirvesjoki är klassade som särskilt värdefulla vatten. De ingår i Råneälvens respektive Kalix- och Torneälvens vattensystem och är därmed skyddade enligt EU:s nätverk Natura 2000. Även våtmarkerna håller hög naturvärdesklass och myrstråket, Pirttijätkkä och Kallanvuoma, har vid Länsstyrelsens våtmarksinventering bedömts hålla höga naturvärden.

I den sydöstligaste delen av reservatet finns en gammal renvall. Lämningen skvallrar om den äldre samiska aktiviteten som funnits i området. Även aktiva samiska anläggningar finns i reservatet.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljödepartementet) enligt Bilaga 3.

Beslutets ikraftträdande

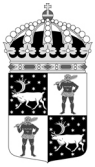
Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, vilka gäller omedelbart.

De som deltagit i länsstyrelsens beslut

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Björn O. Nilsson efter föredragning av naturskyddshandläggare Anna Jonsson. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även naturskyddshandläggare Frédéric Forsmark, chefen för naturskyddsenheten Per-Anders Jonsson samt länsassessor Viktor Bengtsson.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

Datum
2020-06-04

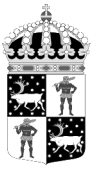
Diarienummer
511-9991-
2018

NVR ID
2044076

12 (12
)

Bilagor:

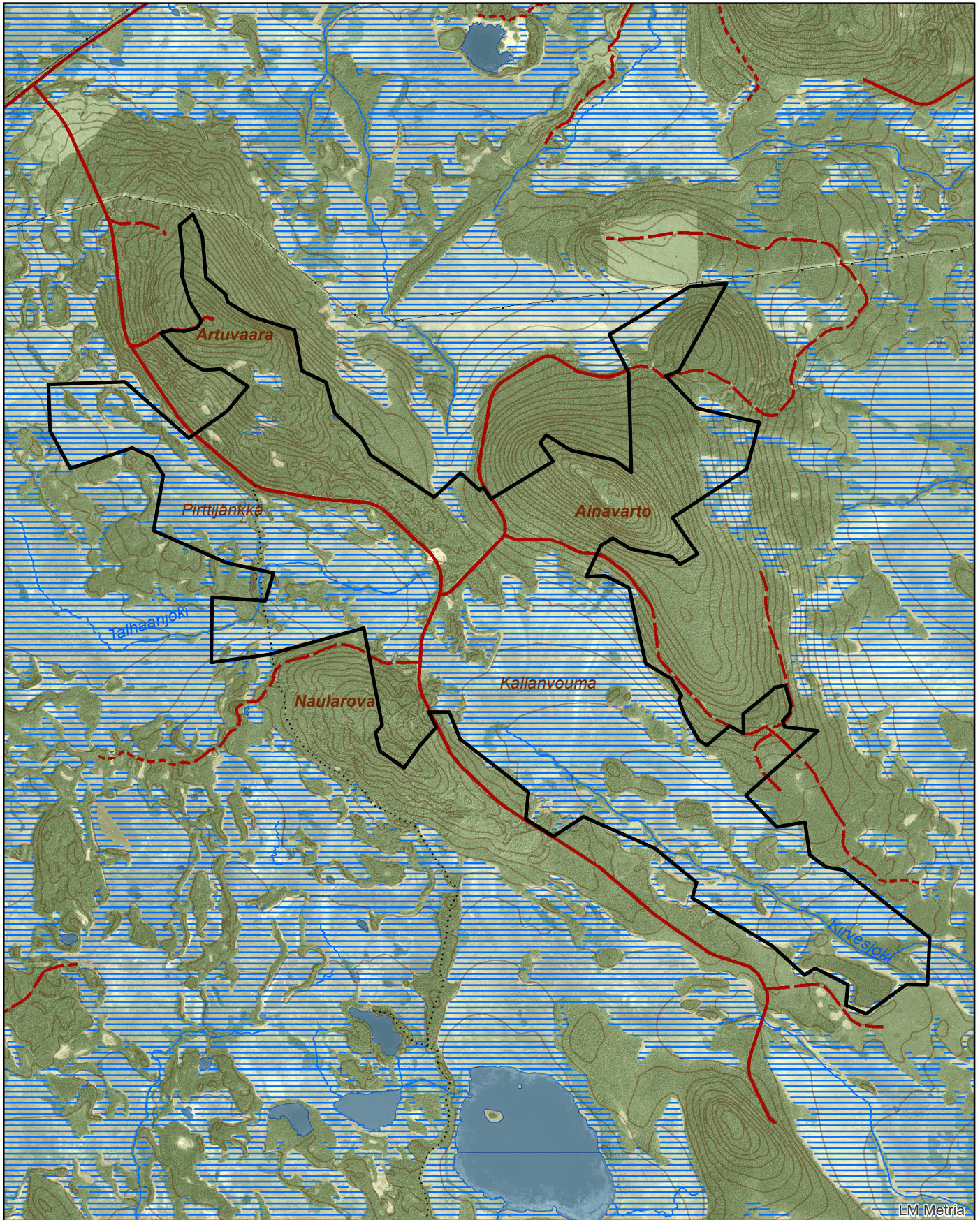
1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

Naturreservatet Ainavarto

Area ca 1487 ha

Skala 1:45 000

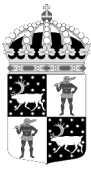
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

 Gräns för naturreservatet

0 1 2 3 4 Km

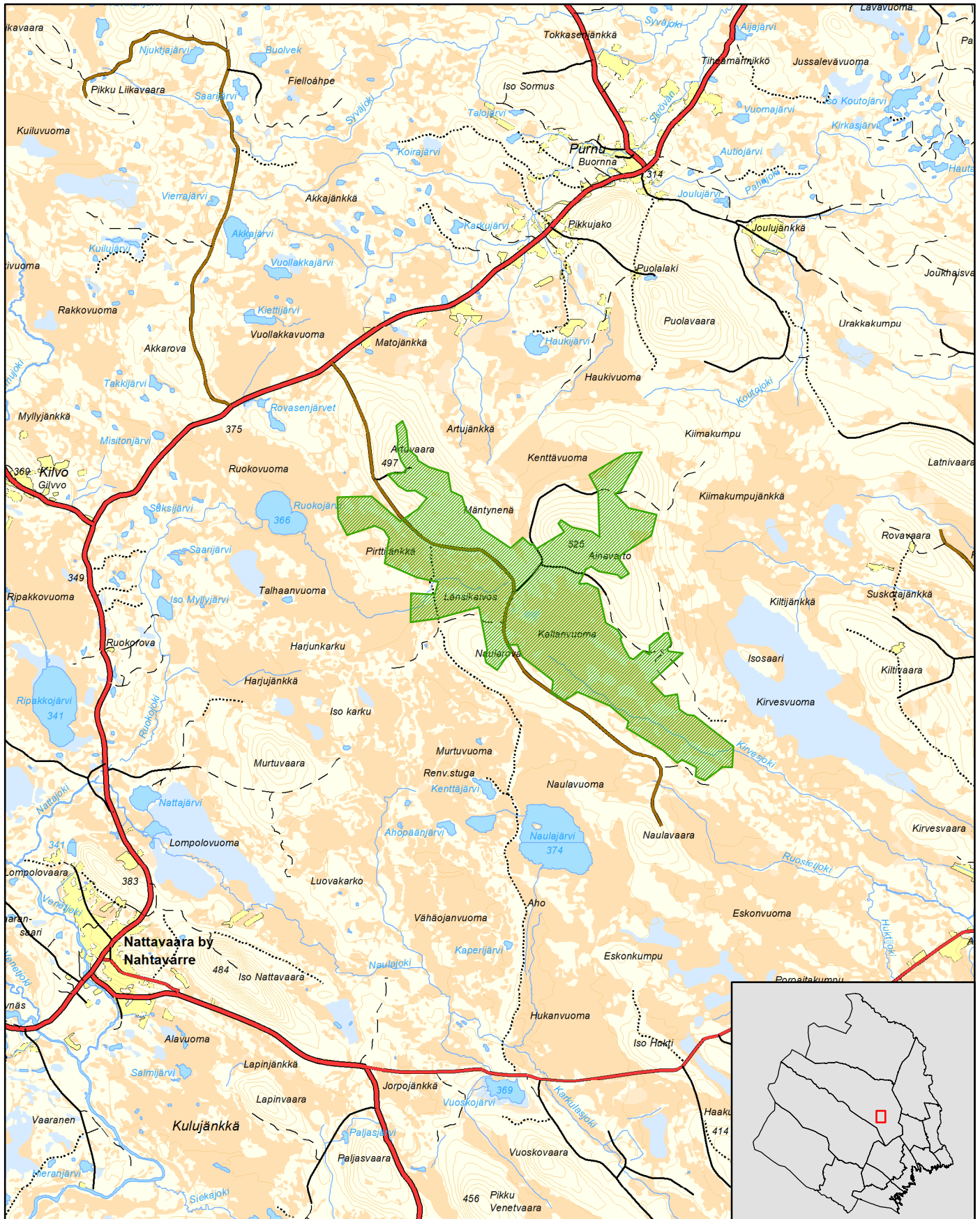

Naturreservatet Ainavarto

Gällivare kommun

Skala 1:100 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

 Gräns för naturreservatet

0 1 2 3 4 5 6 7 8 Km

Länsstyrelsen
Norrbotten

Bilaga 3 Överklagandehänvisning

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen i Norrbottens län antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades**.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange diarienummer 511-9991-2018.